

ve Hadislerle Kudsi Dualar (2008). 13. *Evrâd-ı Bahâiyye'nin Tercüme ve Şerhi* (2009). *el-Envârü'l-kudsîyye li-şerhi'l-Evrâdi'l-Bahâ'iyye* adlı eserini çevirisi. İsmail Çetin'in diğer bazı eserleri de şunlardır: *Sohbet ve Tesettürde Âdab* (1979), *Ahlak: Mufassal Medenî Ahlak* (1986), *Şüheden Hakikate* (1987), *Olgunluk Günahıtan Sakınmaktır* (1989), *İnançlı Gençlik Şuuru* (1992), *Ahlâk Reçeteleri* (1993), *Milîyetçilik Şuurumuz* (1994), *Terbiye-i Nefs* (1995), *Nasıl Olmalıyım?* (2003), *Kalbin Diriltilişi* (2003), *Yuvanın Yapılışı* (2004), *Gencim Nereye?* (2006), *Âmentü* (2007), *Tasavvuf* (2007).

BİBLİYOGRAFYA :

Nureddin Boyacılar, *Bir Ömür Böyle Geçti: Hayatım ve Hatıralarım*, Konya 2013, s. 285-286; *Diyarbakır Ansiklopedisi* (ed. İhsan Işık), Ankara 2013, I, 309-313; Mehmet Başat, "İsmail Çetin Hoca ile Sohbet", *Yeni Nesil*, İstanbul 10-13 Ağustos 1990; "İsmail Çetin Efendi ile Sohbet", *Feyz*, sy. 40, Ankara 1994, s. 17-19; Kerim Bozdağ, "Allâme Şeyh İsmail Çetin Hazretleriyle Röportaj", *Furkan*, sy. 34, İstanbul 2009, s. 34 vd.; "İsmail Çetin Hazretleri ile İlmî Bir Sohbet", *Beyan*, sy. 127, İstanbul 2010, s. 32-34; Ahmed Mücteba Çetin, "İsmail Çetin Hocaefendi", *Feyz*, sy. 242 (2011), s. 16-19; Salih Okur, "İsmail Çetin Hocaefendi ile Tartışılan Konular Üzerine", <http://cevaplar.org> (15.12.2007); A. Kerim Melleş, "İsmail Çetin Hocaefendinin Biyografisi", http://www.ismailcetinhoca.com/haber_detay.asp?haberID=17 (12 Temmuz 2012); "İsmail Çetin Hocaefendinin Tarihçe-i Hayatı", http://www.ismailcetinhoca.com/haber_detay.asp?haberID=17 (21.11.2013).

RECEP ÖZDİREK

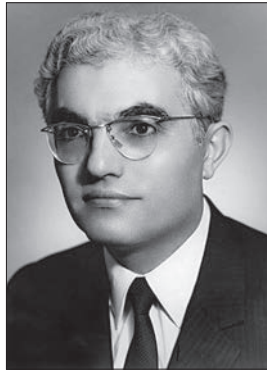
ÇINARLI, Mehmet

(1925-1999)

Şair, yazar ve bürokrat.

Ermenek'te doğdu. Asıl adı Mehmet Nuri'dir. İlkokulu doğduğu şehirde, ortaokulu Konya Lisesi'nde okuduktan sonra Antalya Lisesi'ni ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi (1948). Bir süre Maliye Bakanlığı'nda maliye kontrol genel müdür yardımcılığı görevini yürüttü (1960). Bu sırada kazandığı bursla Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti (1961). 1964'te Maliye Tetkik Kurulu üyeliğine getirildi. 1967'de Sayıştay, 1981'de Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçildi. 1990'da emekli oldu. Beyninde oluşan bir rahatsızlık sebebiyle 17 Ağustos 1999'da Ankara'da vefat etti ve Karşıyaka Mezarlığı'nda defnedildi.

Çınarlı'nın edebiyata ilgisi küçük yaşlarda başlamış, ilk şiiri *Antalya Gazetesi*'nde çıkmıştır (1937). Daha sonra

Mehmet Çınarlı

Yedigün ve *Yarımay* dergilerinde, özellikle 1942'den sonra *Çınaraltı* dergisinde ve Zonguldak'ta çıkan *Doğu* gazetesinde yayımladığı şiir ve yazılarıyla tanınmaya başlamış, üniversiteler arası bir yarışmada "Sonbahar Duyguları" adlı şiiriyle birincilik kazanmıştır (1948). Münis Faik Ozansoy, İlhan Geçer ve birkaç arkadaşıyla birlikte *Hisar* dergisini kurmuştur (1950). Hece ve aruz kalıplarını kullanarak yazdığı şiirleri ve edebiyatla ilgili yazıları ağırlıklı olarak *Hisar* dergisinde olmak üzere *Türk Yurdu*, *Çağrı*, *İlgaz*, *Millî Kültür* ve *Türk Dili* gibi dergilerde yayımlanmış; *Hisar* etrafında sonradan "Hisarcılar" veya "Hisar şairleri" diye anılacak bir şairler grubunun oluşumunu hazırlamıştır. İdeolojik olmayan, millî ve yerli değerlerden güç alan eserlerinde kendine has hayaller farkedilir. Türk geleneksel şiirinin esintilerine yeni ses ve biçimler eklediği, aruzu taklide düşmeden kullandığı kabul edilen şairin pürüzsüz bir şiir dili vardır. Yazılarında ise 1950'lerde başlayan yeni dile karşı çıkmış, daha ziyade bireysel ve toplumsal meselelere değinmiştir. Bazı şiirleri İngilizce (Talat Sait Halman, Yusuf Mardin), Fransızca (M. Y. Tümbaş) ve Almanca'ya (Annemarie Schimmel) çevrilmiştir. Ayrıca Rüştü Şardağ, Bekir Sıtkı Sezgin, Cinuçen Tanrıkorur ve B. Özgen tarafından bestelenmiş pek çok şiiri vardır. Mehmet Çınarlı, *Töre* dergisinde "Sanatçı Dostlarım" başlığıyla yayımladığı yazılarında Münis Faik Ozansoy, Arif Nihat Asya, Gültekin Sâmanoğlu, İlhan Geçer, Tarık Buğra, Halide Nusret Zorlutuna, Mehmet Kaplan, Cemil Meriç, Emine Işınsoy, Talat Sait Halman, Sevinç Çokum gibi çoğu *Hisar* dergisinde yazmış şair ve yazarları değişik yönleriyle anlatmıştır. *Bir Yeni Dünya Kurmuşum* adlı kitabıyla Türkiye Millî Kültür Vakfı edebiyat armağanı (1974), *Sanatçı Dostlarım*'la jüri özel armağanını kazanmıştır (1979). 1982'de Kayseri Sanatçılar Derneği'nce "Aruzu En İyi Kullanan Şair" ödülüne, 1984'te

Zaman Perdesi'yle Türkiye Yazarlar Birliği'nin şiir ödülüne ve 1992'de İLESAM Üstün Hizmet ödülüne layık görülmüştür.

Eserleri. *Şiir: Güneş Rengi Kadehlerle* (Ankara 1958), *Gerçek Hayali Aştı* (Ankara 1969), *Bir Yeni Dünya Kurmuşum* (Ankara 1974), *Zaman Perdesi* (İstanbul 1983, bütün şiirlerinden şairin kendi yaptığı seçmelerden meydana gelmektedir), *Güzelliklere Doymam* (Ankara 1995). **Deneme: Halkımız ve Sanatımız** (Ankara 1970), *Söylemek Yaradır* (İstanbul 1978), *Aynı Yolda* (Ankara 1986), *Mısrarlarda Gezinti* (Ankara 1990). **Hâtıra: Sanatçı Dostlarım** (İstanbul 1979, "Sanatçı Dostlarım" ve "Gidenleri Anarken" başlıklı iki bölümden oluşmaktadır), *Hatıraların Işığında* (İstanbul 1984), *Altmış Yılın Hikâyesi* (İstanbul 1999).

BİBLİYOGRAFYA :

Ali Çankaya, *Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler*, Ankara 1968-69, V, 3070-3076; Ali Bulut, *Mehmet Çınarlı: Hayatı, Eserleri, Sanatı* (doktora tezi, 1991). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; Öztürk Emiroğlu, *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Hisar Topluluğu ve Edebî Faaliyetleri*, Ankara 2000, tür.yer.; "Çınarlı, Mehmet", *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, İstanbul 2001, I, 251; Gültekin Sâmanoğlu, "Hisar'dan Portreler: Mehmet Çınarlı", *Hisar*, II/20, Ankara 1951, s. 14-15; "Hisar'dan Biyografiler", *Hisar*, VI/27 (1966), s. 21; "Çınarlı, Mehmet", *TDEA*, II, 143-144.

ÂLİM KAHRAMAN

ÇİNGENELER

Dünyanın her tarafına dağılmış göçebe bir topluluk.

Avrupa'nın çeşitli yerlerinde, İran, Belüçistan gibi Asya memleketlerinde, Mısır, Kuzey Afrika ve Amerika'da yaşayan, fizikî görünümleri ve mizaçları, yaşam tarzları ve dilleriyle diğer milletlerden ayrılan göçebe bir topluluktur. Türkiye'de Çingene adıyla bilinen bu topluluk farklı şekillerde de adlandırılmıştır. Çingene kelimesinin kökeni hakkında kesin bir bilgi yoktur. Kelimenin Brahman kitaplarında paryalara verilen *çandaladan* geldiğini ileri sürenler yanında *athinganus* kelimesiyle ilişkilendirilenler de vardır. Menşelerinin Hindistan'a dayanmasından hareketle "müsikiye âşina, dansöz" anlamındaki *toyeng* ile İndus sahillerinde yaşayan ve *çangar / zingar* adı verilen halklarla bağlantılı olarak bu adla anıldıkları kabul edilir. Bunlara Türkiye'de halk arasında *pirpırı*, *karaoğlan*, Araplar arasında *ğacer* (Gacî), Zut ve sayâbice, Finlandiya'da *mustalâinen* (kara), Macaristan'da *faraonépe* (Firavun kavmi, Firavun